

Werkgroep Architectuur

NOTULEN

5 MAART 2015

10:00 – 12:00 UUR

JAARBEURS MEETUP: BEATRIXGEBOUW

JAARBEURSPLEIN 6, 3521 AL Utrecht

AANWEZIGEN	Tzvetan Stantchev (BISON, secretaris en incidenteel voorzitter ¹), Jan Tijmensens (BISON), Joost Boor (Transmis), Stefan de Konink (OpenGeo), Jens Jongenelen (Connexion), Thomas Walta (GOVI), Ron Braxhoofen (RET), Ale-Jan Algra (Connexion), Edwin Steenstra (9292ov), Henk Schuurman (HTM), Michael Knufman (GVB), Michel Siebelink (Dienst Metro Gemeente Amsterdam/ICTRANS).
AFWEZIGEN	Gé van Toorenborg (Ministerie van I&M, voorzitter BISON), Mark ten Brummelhuis (Keypoint), Harrie van den Broek (Veolia), Johan Booy (Arriva), Marit Stoel (9292), Maartje Stam (CGI), Guido Swinkels (Syntus), Peter van Brakel (9292ov). Mirjam de Natris (GVB).
KOPIE	Martijn van Aartrijk (GVB).
BIJLAGE(N)	2015 01 15 Notulen WG-Architectuur_Concept ad 4 20150226 Voorstel toevoegen ingangsdatum aan KV1 bestandsnamen ad 5 2015 02 26 memo impact kv15 uitbreiden messagecodenummers ad 5b kv15-8.1.1.1-concept(a) ad 5c memo kv15 duiding kv15 messageType ad 6 Kv6-8.1.2.0-concept(c) ad 7 2015 0218 Memo - uitbreiden enum KV halte voor haltetaxi vraaggestuurd vervoer ad 9 20150226 BISON Work Item SIRI VM v0.4 ad 10a 20150226 Intro work item SARI ad 10b 2015-02-26 Work Item SARI ad4,ad5b,ad6 BISON Architectuur 2015 03 05 (dia's)

1. Welkom en mededelingen

Tzvetan opent de vergadering om 10:00 uur en heet de aanwezigen welkom.

Mededelingen:

- De Change Advisory Board (CAB) is gepland op 19 maart 2015 van 10:00 – 13:00 uur op Utrecht Centraal (adres: Godebaldkwartier 20, Meeting Plaza Utrecht). Aanvullend op de reguliere agenda onderwerpen staan de onderwerpen NeTeX en Europese standaardisatieprocessen op de agenda. Een vertegenwoordiging van de Europese NeTeX-werkgroep zal een presentatie over NeTeX verzorgen. De organisatie NEN gaat in op de Europese standaardisatieprocessen. In beide gevallen is er gelegenheid om vragen te stellen.

2. Vaststellen agenda

Agenda is zonder wijzigingen vastgesteld.

3. Notulen & actiepunten

- Opgemerkt wordt dat met enige regelmaat actiepunten geen vervolg krijgen. Daarom is besloten is om een deadline te koppelen aan elk actiepunt.
- Besloten is dat indien een actiepunt enkele vergaderingen geen vervolg heeft gekregen, deze naar de voorraadagenda wordt verplaatst.
- *Actiepunt (15-01-2015): werksessie over interpretatieverschillen organiseren met vervoerders en integratoren.* Thomas is met 9292ov en vervoerders in overleg om een werksessie te organiseren.

Onderstaande actiepunten worden naar de voorraadagenda verplaatst

- Reisinformatiemodel ontwikkelen. Actiehouder: Tzvetan en Ge.
- Voorstel uitwerken: zie actiepunt 03-07-2014 *Connexion zoekt oplossing voor gekoppelde ritten (opeenvolgende ritten van een voertuig) in de planning*. Actiehouder: Joost.

¹ Incidenteel voorzitterschap in verband met afwezigheid Ge van Toorenborg.

4. Voorstel voor generieke communicatiewijze KV1 uitwisseling (ad 4 memo) + dia
Joost: in de BISON werkgroep Architectuur is een voorstel besproken om in de bestandsnaam van KV1 naast de DataOwnerCode de Organizational UnitCode en ingangsdatum op te nemen.

Gevraagd besluit:

De KV1 index file biedt een generieke oplossing om KV1 bestanden volledig geautomatiseerd in te lezen. Voorgesteld wordt de KV1 index file optioneel toe te voegen aan de KV1-documentatie. Er is dan geen verplichting tot het gebruik van de KV1 index file. Voor partijen die er wel gebruik van willen maken is er dan een standaard, hetgeen de implementatie veel eenvoudiger en sneller maakt.

Reacties op gevraagd besluit:

Ale-Jan: is dit afgestemd met 9292ov? Joost: ja, maar inhoudelijk is er nog geen reactie ontvangen. Stefan: de XML is niet geaccepteerd als BISON-standaard, daarom is OpenGeo niet akkoord. Joost: in de naamgeving van het bestand bleek het niet mogelijk om alle wensen die eerder zijn besproken in op te nemen. Daarom is er een xml-index toegevoegd aan KV1. Of dit verplicht is of optioneel moet zijn, ligt hier voor om te bediscussiëren. Joost neigt naar de status 'optioneel'. Ron: in het bestand en in de bestandsnaam zit een geldigheid, hoe gaan we om met discrepanties daarin? Voor de RET gaat de voorkeur niet uit naar het maken van aanvullende afspraken daarover. Business rules is wellicht wel een methode om dit te ondervangen. De eerste stap kan zijn om potentiële discrepanties te ondervangen in een business rule dan wel meerdere business rules. Ale-Jan: het doel van de memo is niet helder.

Besloten wordt om een tijdelijke werkgroep op te richten die zich gaat buigen over:

- de essentie van het probleem in relatie tot generieke communicatiewijze KV1-bestanden (probleemstelling);
- de mogelijke reële oplossingsrichtingen (scenario's);
- een use case;
- de impact van een of meerdere oplossingsrichtingen.

Tzvetan organiseert en faciliteert de werkgroep. Deelnemers die zich reeds hebben aangemeld: Ale-Jan, Ron, Henk, Stefan, Joost.

Thomas: hoe gaan we nu om met eerdere wijzigingen op KV1 die naar de CAB doorgezet moeten worden? Tzvetan neemt op korte termijn contact op met Ale-Jan om duidelijkheid te creëren over welke wijzigingsvoorstellen en documenten naar de CAB van 19 maart verstuurd moeten worden. De architectuurwerkgroep wordt heir van op de hoogte gesteld.

5. Impact kv15 uitbreiden messagecodenummers (ad 5 memo)

Toelichting door Joost:

*Voorstel voor het uitbreiden van het MessageCodeNummer in KV15 van 9999 naar 99999 meenemen in RFC KV15 dat wordt voorgelegd aan CAB en SC, incl toevoegen van extra business rule: De laatste 4 posities van het MessageCodeNummer voor **eenzelfde halte** voor dezelfde vervoerder op een dag moeten uniek zijn.*

Implementatie van de business rule in het zendende systeem is optioneel. Het ontvangende systeem/integrator controleert niet op de business rule. Indien een bericht niet voldoet aan de business rule, wordt het bericht doorgezet in KV8 zonder dat het wordt afgekeurd door de integrator.

Uitgangspunt hierbij is: Het is ongewenst in KV8 het MessageCodeNummer aan te passen. Het MessageCodeNummer in KV8 blijft derhalve beperkt tot max. 9999.

De architectuurwerkgroep is akkoord, mits expliciet in het KV15 document genoteerd wordt dat de business rule optioneel is. Joost past een het voorstel aan en Tzvetan informeert de werkgroep hierover. Daarna wordt dit voorstel ingebracht bij de CAB van 19 maart 2015. Jan: dit voorstel heeft invloed op de integratoren.

- 5b. KV15: Linenumber issue (ad 5b) + dia

Toelichting Jan:

Aangepast in kv15 v8.1.1.1 (concept a)

- Volgens besluit WA dd 2015/01/15-6.1:
- XSD:
 - o optioneel lineplanningnummer 1 of meer
 - o in overstemming met tabel 4
- Volgens besluit WA dd 2015/01/15-6.2
- BR:
 - o Updates niet toegestaan
 - o Toestand 'update' verwijderd
 - o Scenario 'aanpassen bestaand bericht' gemarkeerd als vervallen

De architectuurwerkgroep is akkoord. De wijzigingen worden verwerkt en ingebracht bij de CAB van 19 maart 2015.

Stefan vraagt of een eerder verstuurd voorstel over Content Type en ongecomprimeerde en gecomprimeerde XML-berichten is meegenomen. Tzvetan zoekt dit uit en informeert de architectuurwerkgroep hierover.

5c. KV15 duiding MessageType (ad 5c memo)

Naar aanleiding van een evaluatiesessie van KV15 is gebleken dat verschillende MessageType niet voor iedereen duidelijk zijn. Daarnaast bleek dat Bottomline vrijwel niet gebruikt wordt en werd voorgesteld om die te laten vervallen. Omdat tijdens de interpretatieruimte van MessageType Bottomline ruim is, werd besloten enkele MessageType aan de hand van voorbeelden te verduidelijken. Jan geeft een toelichting aan de hand van enkele voorbeelden van General, Additional, Overrule en Bottomline. Joost: in de praktijk is het niet eenvoudig om Bottomline te implementeren. Ron: bij voorkeur maakt de RET geen aanvullende afspraken, de standaard is immers leidend. De architectuurwerkgroep besluit om op dit moment geen verder vervolg te geven aan KV15 duiding MessageType.

6. KV6 voorstel aanpassingen v8.1.2.0 RD-coördinaten

Aangepast in kv6 v8.1.2.0 (concept c)

- Optioneel veld RD coördinaten voor ARRIVAL, DEPART, ONSTOP
- BR: Als RD coördinaat onbekend dan optionele RD veld niet invullen
- Tekst bij optionele RD ongewijzigd 'afwezig als onbekend'
- Opgenomen in XSD
- Hoofdstuk 'Gebruik van RD' toegevoegd
- Inclusief verwijzing naar kadaster

Opgemerkt wordt dat opsomming 2 (*BR: Als RD coördinaat onbekend dan optionele RD veld niet invullen*) anders geïnterpreteerd kan worden dan als: het veld niet leveren. In de documentatie staat het wel juist. Ale-Jan: waarom is er een delimiter noodzakelijk? Jan: als je te maken hebt met een oude implementatie, die wil je ook compatible laten zijn.

Ale-Jan: figuur 34 in KV6 bevat een onjuistheid in RD-X en RD-Y. Jan past dit aan. De architectuurwerkgroep is akkoord, het voorstel wordt ingebracht in de CAB van 19 maart 2015.

Jens verlaat de vergadering om 11:15 uur.

7. Aanvraag uitbreiding haltestandaard (ad 7 memo: provincie Zeeland)

Tzvetan merkt op dat de haltestandaardwerkgroep fysiek niet meer bijeenkomt. Tot op heden zijn enkele wijzigingsvoorstellen op de XSD binnengekomen. Tzvetan vraagt aan de architectuurleden op welke manier het besluitvormingsproces ten aanzien van wijzigingsverzoeken e.d. ingericht kan worden. Afgesproken wordt dat het onderwerp Haltastandaard structureel op de agenda van de architectuurwerkgroep wordt geplaatst. Verder is afgesproken dat Tzvetan contact opneemt met Gertjan Kamerik (voorzitter van de Haltewerkgroep) en een overzicht geeft van de stand van zaken met betrekking tot de wijzigingsvoorstellen op de XSD van de Haltestandaard.

Onderstaand wijzigingsvoorstel op de XSD van de Haltestandaard wordt voorgesteld. Joost: de wijzigingen hebben enkele betrekking op de XSD van de Haltestandaard.

In het haltebestand en de haltestandaard wordt de hoofdmodaliteit van een halte aangegeven. Voor Transportmode kan nu de keuze worden gemaakt uit: trein, metro, tram, bus, boot. In Zeeland worden vanaf 1 maart 2015 haltetaxi's ingezet. De haltetaxi is geen bus, maar is op veel halten wel het enige voertuig dat aan die halte halteert. Hierbij dienen wij een verzoek is de volgende enumeraties in de haltestandaard uit te breiden:

*o Transportmode met <xs:enumeration value="taxi"/>
o Quaytype met <xs:enumeration value="demandresponsive"/>*

De architectuurwerkgroep is akkoord. Tzvetan informeert Gertjan Kamerik en de overige leden van de Haltestandaard hierover.

8. Ontwikkeling KAR Work Item (ad 8)

Thomas: ten behoeve van de aanscherping van het KAR work item zijn drie Expertsessie met verschillende thema's gehouden. Misbruik in de vorm van een prioriteit aanvragen als hulpdienst wordt door de experts als een risicovoller beschouwd dan als een prioriteit aanvraag door een voertuig dat zich aanmeldt als ov-voertuig.

Uit deze sessie zijn drie mogelijke oplossingsrichtingen gekomen, namelijk:

1. Autorisatie-venster voor ov-voertuigen.

Richt je op korte termijn op een autorisatie venster als eerste stap van het groeipad. De technische 'drempels' die opgeworpen kunnen worden, dienen overwogen te worden. KAR in de huidige vorm kan dan in zekere zin hetzelfde blijven.

2. Beveiliging van de communicatie. WiFi P is een technologie die nog in ontwikkeling. Daarnaast is de reikwijdte in termen van afstand in stedelijk gebied enkele honderden meters. Ten opzichte van de huidige KAR-technologie is dat een achteruitgang en niet wenselijk.

3. Eigen KAR-frequentie

Er zijn 54 licentiehouders van de bandbreedte voor KAR. 52 daarvan wordt gebruikt voor het op spraak gebaseerde protocol. Enkel de gemeente Apeldoorn en Maastricht hebben een geldige vergunning voor KAR. Alle andere weggebruikers die gebruik maken van KAR zijn in overtreding. Aan Agentschap Telecom is voorgesteld om de vergunningverlening voor KAR tijdelijk te bevriezen. Daar is niet positief op gereageerd.

In het meest ideale scenario

- heeft KAR een eigen frequentie;
- is het technisch bereik gelijksoortig met die van het huidige KAR-protocol;
- is er een organisatie die de verificatie/certificering voor KAR-regelt.

Ale-Jan: de omschrijving van de pilot is niet in het Work Item opgenomen.

Inhoudelijk wordt het voorstel door de architectuurwerkgroep gedragen. Het verzoek om een financieel onderbouwing van het Plan van Aanpak een aparte fase te maken zodat gezamenlijk besloten kan worden over het uitvoeren van de pilot. In het huidige voorstel is het uitwerken van het Plan van Aanpak de eerste stap van de uitvoering van de pilot zelf. Thomas en Tzvetan nemen dit voorstel mee in de aanscherping van het Work Item. Met deze opmerking wordt het KAR Work Item ingebracht bij de CAB van 19 maart.

Stefan de Konink verlaat de vergadering om 11:30 uur.

9. Work Item SIRI

Thomas geeft een toelichting: momenteel wordt een nieuw systeem voor de treinbeveiliging en treinbesturing gerealiseerd voor het bestaande metronet en voor de Noord-Zuidlijn. Dit nieuwe besturingssysteem zal tevens de metro reisinformatie gaan genereren. Vanuit het metro besturingssysteem wordt SIRI VM (Vehicle Monitoring) geleverd, waarbij deze binnen het domein van MET in KV6 wordt vertaalt. KV1 komt niet van MET maar wordt geleverd door het GVB. Gedurende het traject is bij GOVI het beeld ontstaan dat het nuttig kan zijn om SIRI niet te laten converteren naar KV6, maar GOVI geschikt te maken voor de verwerking van SIRI VM. Voordeel hiervan is dat er geen informatie verloren gaat omdat er geen transitie plaatsvindt. Daarnaast is de bouw van een convertor niet nodig.

SIRI VM is een mogelijk alternatief voor KV6. Functioneel gezien kan SIRI kan minimaal evenveel als KV6. De kan wel betekenen dat er een bepaalde tijd 2 standaarden 'naast elkaar' bestaan. Namelijk KV6 en SIRI. Ron: de RET zendt het naar 9292ov en die maakt er KV6 van. Dit geldt ook voor de HTM. Thomas: met de organisatie Metro en Tram (MET) is afgesproken dat als SIRI niet de standaard wordt, dat er niet verder gegaan wordt met SIRI VM.

Joost: er zijn (nieuwe) functionaliteiten in SIRI VM die in KV6 niet ondersteund worden. Ron: dit past in het lange termijnperspectief van BISON, op een gegeven moment gaan wij richting Europese standaarden. Henk vraagt waarom enkel de MET betrokken is in deze pilot en de Haaglanden bijvoorbeeld niet. Joost: dat heeft te maken met de rol van de opdrachtgever in Amsterdam. Het Work Item SIRI wordt ingebracht als stuk voor de CAB van 19 maart 2015.

10. SARI (standaard aanvullende reisinformatie)

Toelichting door Joost: de huidige reisinformatie in afwijkende OV-situaties, zoals bijvoorbeeld de uitval van lijnen of het tijdelijk vervallen van haltes, is niet altijd volledig en/of gebruikersvriendelijk. Veel van de bij vervoerders bekende informatie komt nooit bij de reiziger terecht en de informatie die de reiziger te zien krijgt is niet altijd even consequent en/of helder verwoord.

Het Work Item bevat het ontwikkelen van een strategie en het opstellen van een standaard voor deze aanvullende reisinformatie. De Standaard Aanvullende ReisInformatie (SARI) heeft als doelstelling de reiziger beter te informeren in afwijkende OV-situaties, waarmee het vertrouwen in die informatie en het OV wordt gestimuleerd.

Uitgangspunt voor het Work Item SARI is dat de bestaande koppelvlakken niet worden gewijzigd. Wensen voor aanpassing/uitbreiding van de bestaande koppelvlakken zullen worden verzameld en als rfc of nieuw workitem worden ingebracht.

Verwacht wordt dat de ontwikkeling van een handboek bij zal dragen aan een eenduidig gebruik van KV15. Tim Boric wordt de trekker van het Work Item, hij vertegenwoordigd de ov-reizigers. Ale-Jan: is dit daadwerkelijk een BISON Work Item? De behoefte naar reisinformatie, dat leidt tot de vraag, wat is de behoefte van de reiziger? Henk: je zou dit moeten toetsen bij alle vervoerders. Ale-Jan: een handboek zou een mogelijke uitkomst kunnen zijn, bepaal eerst de behoefte van de reiziger. Tzvetan: naar aanleiding van een eerder onderzoek naar EU-standaardisatie in BISON verband, is door Stefan Hulman (9292ov) aangegeven dat de behoefte van de reiziger in beeld gebracht moet worden. Destijds past dat niet binnen de scope van het onderzoek. Wellicht dat er nu aanknooppingspunten zijn bij dit Work Item.

Uit de opmerkingen en vragen van de architectuurwerkgroep blijkt dat nader uitwerking van het Work Item SARI noodzakelijk is. Overeengekomen wordt dat Joost het Work Item aanpast en een volgende vergadering besproken wordt.

11. W.v.t.t.k.

Tzvetan: Ge van Toorenburg heeft vorige architectuurvergadering aangegeven het voorzitterschap te willen overdragen aan iemand anders. Tot die tijd zal Connekt het voorzitterschap overnemen. Tzvetan vraagt naar de mening van de aanwezigen als Thomas Walta names GOVI het voorzitterschap structureel overneemt. De vervoerders Connexxion, HTM, RET en GVB zijn hier op tegen. Zij verwachten dat de desbetreffende voorzitter te veel geleid zal worden door de belangen van de organisatie die hij/zij vertegenwoordigd. Voorzitterschap onder leiding van Connekt wordt het meest onafhankelijk beschouwd. Overeengekomen wordt dat de CAB van 19 maart 2015 geïnformeerd wordt over het vertrek van Ge en de nog beschikbare functie van voorzitter.

12. Sluiting

De volgende werkgroep staat gepland op donderdag 26 maart 2015 van 10:00 – 12:00 uur in Utrecht. Tzvetan bedankt de aanwezigen voor hun tijd en inzet en sluit de vergadering om 12:10 uur.

	ACTIE	ACTIEHOUDER(S)	DEADLINE
15-01-2015	Eerste opzet Roadmap van inhoudelijke wijzigingen per KV.	Tzvetan	26-03-2015
	Besluitvorming over aanpassingen op XSD Haltestandaard terugkoppelen aan werkgroep Haltestandaard en doorzetten naar CAB/SC.	Tzvetan	19-03-2015
	Werk sessie over interpretatieverschillen organiseren met vervoerders en integratoren.	Thomas	26-03-2015
05-03-2015			
	KV1 werkgroep oprichten voor (generieke communicatiewijze KV1)	Tzvetan	19-03-2015
	Contact met Ale-Jan voor afstemming KV1 wijzigingsvoorstellen voor de CAB van 19 maart 2015.	Ale-Jan, Tzvetan	Afgerond
	Terugkoppeling aan WG Architectuur over KV1 wijzigingsvoorstellen voor CAB van 19 maart 2015.	Tzvetan	19-03-2015
	KV15 voorstel uitbreiden messagecodenummers aanpassen (business rule optioneel)	Joost	Afgerond
	KV15 voorstel uitbreiden messagecodenummers aanpassen (business rule optioneel) rondsturen aan WG Architectuur en CAB/SC.	Tzvetan	19-03-2015
	KV15 linenummer issue verwerken in bij CAB 19 maart 2015 inbrengen	Jan, Tzvetan	19-03-2015
	Voorstel Content-Type Application nagaan en rondsturen	Tzvetan, Stefan	19-03-2015
	KV6 tabel 34 aanpassen (RD-X, RD-Y)	Jan	19-03-2015
	KV6 voorstel aanpassingen v8.1.2.0 RD-coördinatoren doorzetten aan CAB 19 maart 2015.	Tzvetan	19-03-2015
	Besluitvorming over wijzigingsvoorstellen op de Haltestandaard met Gerjan Kamerik afstemmen.	Tzvetan	19-03-2015
	Work Item KAR aanscherpen en aanbieden aan CAB 19 maart 2015	Tzvetan, Thomas	19-03-2015
	Work Item SIRI aanbieden aan de CAB 19 maart 2015	Tzvetan	19-03-2015